

GIDA BANKACILIĞI VE MUHASEBESİ

Nuraydın TOPCU^(*)
Abdulkadir KAYA^(**)

Özet: 1960'lı yılların sonlarında Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) başlayan ve çoğu ülkede ekonomik başta olmak üzere bir çok nedenden dolayı yeterince beslenemeyen insanların, özellikle çocukların ihtiyaçlarının karşılanması noktasında faaliyet gösteren "gıda bankacılığı", Türkiye'de ancak 2004 yılının başında uygulamaya girmiştir.

Gıda bankacılığı sisteminde, ekonomik durumu iyi olmayan vatandaşlar ile çeşitli nedenlerle piyasaya sürülemeyen veya pazarlanması verimli olmayan ihtiyaç fazlası maddeleri bulunan gerçek ve tüzel kişiler arasında köprü oluşturarak sosyal adaletin sağlanması benimsenmektedir.

Çalışmada, bu sistemin işletmelere getirmiş olduğu büyük vergi avantajlarının boyutları tespit edilmiş olup bu bağlamda; gıda bankacılığının avantajları, vergi kanunları açısından durumu irdelenmiştir. Son olarak da gıda bankacılığı çerçevesinde yapılan işlemlerin muhasebeleştirilmesi açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gıda bankacılığı, KDV, vergi avantajı

Abstract: Food banking, originated from the US in the late 1960's and operated to meet the needs of those, especially children, who face with lack of food due to same other reasons besides to economic reasons in many countries, is put into practice in Turkey just at the beginning of the year 2004.

Food banking system aims at setting social justice, bridging between poor people and real/legal persons who have a variety of goods more than needs.

In this paper, the size of the tax advantages of the system to business are determined and they are examined in terms of tax law. Finally, it is explained how to account for food banking operations.

Key Words: Food banking, Value Added Tax (VAT), Tax advantages.

I.Giriş

Gıda bankacılığı işletmelerin stoklarında bulunan gıda, yiyecek, giyecek ve yakacak maddelerinden son kullanma tarihi yaklaşmış, paketlenme veya üretim hatası bulunan, ihracat veya ihtiyaç fazlası gibi sebeplerden dolayı değerini kaybeden veya zayıf olacak maddelerin ihtiyaç sahibi insanlara ulaştırılmasını sağlayan, işletmeler ile dernek ve vakıfları arasında köprü oluşturan bir organizasyondur. Bağışın gıda bankacılığı kapsamında olabilmesi için, bağış yapacak olan işletmenin bağış gıda, yiyecek, giyecek ve yakacak maddelerinden, tüzüğünde veya senedinde ihtiyacı bulunanlara gıda yardımı yapabilmesine ilişkin hükümleri bulunduran dernek veya vakıflara yapması gerekmektedir.

Gıda bankacılığı ilk olarak 1967 yılında küçük bir organizasyon olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde, Phoenix-Arizona'da John Van Hengel

^(*)Yrd.Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü

^(**)Atatürk Üniversitesi SBE Muhasebe ve Finansman Doktora öğrencisi

tarafından ortaya atılmış, 1970’li yılların başında diğer şehirlerde kurulan yeni kuruluşlarla çoğalmıştır. 1976 yılında ABD’de yapılan vergi reformu ile “America’s Second harvest” adıyla yasallık kazanarak bir çatı altında toplanmıştır. Bugün ABD’de 50 eyaleti kapsamak üzere 200’den fazla gıda bankası ve yaklaşık 50.000 yöresel açlıkla mücadele kuruluşu bu çatı altında faaliyette bulunmaktadır (Sürmen/Aygün; 2009). Türkiye’ de 01.01.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5035 sayılı kanunla gelir vergisi kanununun 40. ve 89. maddelerinde, katma değer vergisi kanununun 17. Maddesinde yapılan değişikliklerle Maliye Bakanlığı’ nın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde gıda bankacılığı kapsamında bağışlanan gıda maddelerinin maliyet bedellerinin gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde istisna edilmesi ile uygulamaya girmiştir. 5281 sayılı kanun ile yapılan değişiklik ile bağışlanan gıda maddeleri ifadesi yerine bağışlanan gıda, yiyecek, giyecek ve yakacak maddeleri olarak değiştirilerek kapsamı genişletilmiş ve bu şekli ile 01.01.2005 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Çalışmamızda gıda bankacılığı ve gıda bankacılığı konusunda mevcut yasal düzenlemeler ele alınacak ve bu kapsamda bağış yapan işletmeler ile bağışı alan dernek veya vakfın bilanço esasına göre yapmaları gereken muhasebe kayıtlarına bir örnek verilecektir.

II.Gıda Bankacılığı Tanımı

Üretici; satıcı veya hizmet sunan işletmelerin ellerinde bulunan ancak son kullanım tarihlerinin yaklaşması, paketleme hatası, kalite bozukluğu, üretim, ihracat veya ihtiyaç fazlası gibi nedenlerden işletmeler açısından değerini kaybeden ve çöpe gitme ihtimali bulunan malların ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını amaçlayan Gıda Bankacılığı (Gençyürek, 2009), “Bağışlanan veya üretim fazlası sağlığa uygun her türlü gıdayı tedarik eden, uygun şartlarda depolayan ve bu ürünleri doğrudan veya değişik yardım kuruluşları vasıtasıyla fakirlere ve doğal afetlerden etkilenenlere ulaştıran ve kar amacı gütmeyen dernek ve vakıfların oluşturduğu organizasyonlar” olarak tanımlanmıştır (Arpacı, 2009).

Gıda bankacılığı, ihtiyaç sahibi insanlarla, ellerinde çeşitli nedenlerle piyasaya sürülemeyen veya ekonomik olarak yeterli derecede etkin olarak kullanılamayacak ihtiyaç fazlası gıdayı elinde bulunduran gerçek ve tüzel kişi işletmeleri arasında köprü oluşturmayı amaçlayan ve israfı önleme yanında sosyal adaleti sağlamayı da amaç edinen bir sistemdir (Gençyürek, 2009).

Gıda bankacılığı kapsamında yapılacak bağış ve yardımlarla ilgili olarak uygulamada dikkat edilmesi gereken konular aşağıdaki başlıklarda ele alınmıştır.

A. Bağışın Yapılacağı Dernek ve Vakıflar

Gıda bankacılığı kapsamında yapılacak olan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddesi bağışlarının, bağışı kabul edecek olan dernek veya vakfın tüzüğünde veya senesinde ihtiyacı bulunanlara gıda yardımı yapabilmesine ilişkin hükümleri bulundurması gerekmektedir.

Bağışı alan dernek veya vakfın farklı alanlarda da faaliyet gösteriyor olmasının, kamuya yararlı dernek veya vergiden muaf vakıf olup olmasının uygulama açısından herhangi bir sakıncası yoktur (Güler, 2009).

B. Bağışa Konu Olacak Mallar ve Bağışın Niteliği

Gıda bankacılığı kapsamında yapılacak bağışların gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddesi niteliğinde olması gerekmektedir. Ayrıca yapılacak bağışlar bedelsiz olarak ihtiyaç sahiplerine dağıtılmak şartı ile yapılmalıdır. Bu iki şarta uygun olarak yapılmayan bağışlar gıda bankacılığı kapsamında yapılacak bağış olarak değerlendirilmezler (Güler, 2009).

C. Bağışı Yapanların Düzenleyeceği Belgeler

Bağışa konu olan mal bedeli Vergi Usul Kanunu (VUK)' nun 232. Maddesinde belirtilen fatura düzenleme sınırının altında kalsa dahi mutlaka fatura ile belgelendirilecek ve ayrıca taşıma için sevk irsaliyesi düzenlenecektir.

Bağış yapılan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerine ait bilgiler faturaya eksiksiz olarak yazılacak ve bağış yapılan dernek veya vakıf adına düzenlenecektir. Faturaya "İhtiyaç sahiplerine yardım şartıyla bağışlandığından KDV hesaplanmamıştır" yazılması zorunludur (Güler, 2009).

D. Dernek ve Vakıflarca Düzenlenecek Belgeler

Dernek ve vakıflar kendi mevzuatlarının öngördüğü belgeleri düzenleyecek ve bağış yapanlara bu belgelerin bir örneğini vereceklerdir.

Dernek ve vakıflar kendi düzenledikleri belgelerini ve bağışı yapan işletmelerin düzenlediği fatura ve sevk irsaliyelerini muhafaza edeceklerdir (Güler, 2009).

III. Gıda Bankacılığının Avantajları

Gıda bankacılığı faaliyetinde bulunmayan diğer dernek ve vakıflara yapılan bağış ve yardımlardan yalnızca Bakanlar Kurulu' nca "vergi muafiyeti" tanınan dernek ve vakıflar ile kamu yararına çalışan derneklere yapılan yardımların, beyan edilen gelirin yüzde 5' ini (kalkınmada öncelikli yöreler için yüzde 10'unu) aşmayan kısmı indirim kapsamına girmektedir (Kızılot, 2006). Oysa gıda bankacılığı kapsamında bağış yapan gelir vergisi veya kurumlar vergisi mükellefleri yaptıkları gıda, bağış ve yardımlarını maliyet bedeli üzerinden giderleştirebilecek ve bunun için herhangi bir belge düzenlemek zorunda kalmayacaktır. Ticari işletmeye dahil gıda maddelerinin bağışlanması

durumunda bu malların maliyet bedeli gider kaydedilir. Bu işlem, ticari işletme tarafından bağışın yapıldığı dernek veya vakfa düzenlenen faturanın mal satışı yapılmış gibi gelir olarak kaydedilirken, bedelsiz verilmesi sebebi ile gider olarak kaydedilmesi suretiyle gerçekleştirilir. Ayrıca yapılan bağışlar katma değer vergisinden müstesnadır (<http://www.denizfeneri.org.tr/icerik.aspx?kod=GIDABANKASIDETAY>).

Bu avantajı bir örnekle açıklarsak;
X işletmesinin 2009 hesap dönem bilgileri şöyledir;

Ticari Kar	150.000,00
Nakdi Bağış ve Yardımlar	15.000,00
Kamu Yararına Çalışan Derneklere Bağış	15.000,00
Gıda Bankacılığı Kapsamında yapılan bağış tutarı	50.000,00

2009 döneminin safi kazancının hesaplanması şu şekilde olacaktır;

Ticari Kar	150.000,00
Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler (Nakdi Bağış ve Yardımlar)	15.000,00
Kar ve ilaveler Toplamı	165.000,00
Kamu Yararına Çalışan Derneklere Bağış (GVK' nun 89/4. maddesi gereği beyan edilen kazancın %5' ini geçmemek üzere indirilebilecek bağışlar) (üst sınır $165.000 \times \% 5 = 8.250,00$)	(8.250,00)
Gıda Bankacılığı Kapsamında yapılan bağış tutarı	(50.000,00)
Dönem Safi kazancı	106.750,00

Örnekten de anlaşılacağı üzere işletmelerin yaptıkları makbuzsuz bağış ve yardımlar kanunen kabul edilmeyen gider oldukları için ticari kara eklenmiştir ve GVK' nun 89. maddesinin 4. bendinde sayılan kurum ve kuruluşlara yapılan yardımların o yılın beyan edilen kazancının % 5' ini geçen kısmının dönem safi kazancı hesaplamasına katılmaması nedeni ile 15.000,00 TL lik bağışın sadece 8.250,00 TL si indirilebilmiştir. Fakat gıda bankacılığı kapsamında uygun olarak yapılan bağışların tamamı kurum kazancından indirilebilmektedir.

IV. Vergi Kanunları Açısından Gıda Bankacılığı

5035 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Gelir Vergisi Kanunu' nun 40. ve 89. Maddelerinde ve Katma Değer Vergisi Kanunu' nun 17. Maddesinde yapılan değişikliklerle 01.01.2004 tarihinden

itibaren fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedellerinin bağışı yapanlarca gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmektedir. Ayrıca bu teslimlerin katma değer vergisinden istisna edilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Maliye Bakanlığı' da 251 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği ile kendisine verilen yetkiyi kullanarak gıda bankacılığında gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi açısından gıda bankacılığına yönelik vergiden müstesna teslimlere yönelik ilkeleri belirlemiştir (Arpacı, 2009).

A. Gelir Vergisi Açısından Gıda Bankacılığı

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (GVK)' nun İndirilecek Giderler başlıklı 40. maddesinde safi kazancın tespit edilmesinde gider kabul edilen esaslar belirtilmiştir. Bu maddenin 10. bendi "Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedeli" uyarınca belirtilen bağışlar safi kazancın tespit edilmesinde gider olarak kabul edilir (GVK).

İlgili madde ile GVK' na tabi ticari kazanç elde eden işletmeler, gıda bankacılığı kapsamında yapmış oldukları bağışlara konu olan malların maliyet bedellerini vergiye tabi kazancın tespitinde gider olarak göz önünde bulundurabileceklerdir. Maliyet bedeli tespit edilirken bağışa esas maddenin satın alma veya imal bedelinden başka vade farkı, kur farkı, nakliye vb. ödemelerde dahil edilecektir. Ayrıca, bağış yapılan maddelerin maliyetlerinden yüklenilen katma değer vergileri indirim konusu yapılmayıp gider olarak dikkate alınacaktır.

Bağışı yapan işletme, bağış tutarını hem gider olarak safi kazançtan indirip hem de aynı tutarı yıllık gelir vergisi beyannamesi ile bildirilen gelirden indirmek gibi mükerrer uygulama yapması mümkün değildir. Ayrıca zarar beyan eden işletmelerin bağış ve yardımları indirim konusu yapmaları mümkün değildir. Bu durumda, bağış ve yardımların bir yılda indirim konusu yapılabilecek tutarı gelir vergisi mükelleflerinde yıllık gelir vergisi beyannamesinin "Gelir Bildirimi" tablosunda yer alan "Mahsup Edilecek İndirimler ve Geçmiş Yıl Zararları Toplamı" ndan önceki tutar ile sınırlı olmaktadır. Gerek zarar beyanı nedeniyle gerekse gelirin yetersiz olması nedeniyle indirilemeyen bağış ve yardımların daha sonraki yıllarda indirim konusu yapılması veya zarar olarak devredilmesi de mümkün değildir.

Gıda, yiyecek, giyecek ve yakacak maddelerinin bağışları ve yardımlar aynî yapılacağı için, bağış ve yardım konusu maddelerin mukayyet değeri yoksa Vergi Usul Kanunu' nun 267/3. maddesine göre takdir komisyonunca emsal değer tespit edileceği genel uygulamasında sapılarak maliyet bedeli esas alınmıştır (Gündoğdu, 2008).

B. Kurumlar Vergisi Açısından Gıda Bankacılığı

Kurumlar vergisine tabi işletmelerin, gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara bağışlayacakları gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedellerinin gider olarak kaydedebilmeleri ve safi kazancın tespitinde bu bedellerin indirebilmeleri için Kurumlar Vergisi Kanunu'nda herhangi bir düzenleme yer almamıştır. Fakat 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6. Maddesinin 2. Bendinde "Safî kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümleri uygulanır" hükmü yer aldığından GVK'nun 40. maddesinde yapılan düzenlemeden kurumlar vergisine tabi işletmelerde yararlanacaktır (Güler, 2009).

C. Katma Değer Vergisi Kanunu Açısından Gıda Bankacılığı

Katma Değer Vergisi Kanunu (KDVK)'nin "Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar" başlıklı 17. Maddesinin "2. Sosyal Amaç Taşıyan İstisnalar" bölümünün b bendindeki hükmü şöyledir; "**(5615 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle değişen ibare. Yürürlük: 01.05.2007)** 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Kanun hükümlerine tâbi özel okullar tarafından ilgili dönemdeki kapasitelerinin % 10'unu, üniversite ve yüksekokullarda ise % 50'sini **(5228 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle değişen bent. Yürürlük: 31.7.2004)** geçmemek üzere verilen bedelsiz eğitim ve öğretim hizmetleri, kanunların gösterdiği gerek üzerine bedelsiz olarak yapılan mal teslimi ve hizmet ifaları, birinci fıkrada sayılan kurum ve kuruluşlara bedelsiz olarak yapılan her türlü mal teslimi ve hizmet ifaları ile fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığı'nca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan **(5281 sayılı Kanunun 43/14-a maddesiyle değişen ibare; Geçerlilik; 01.01.2005, Yürürlük; 31.12.2004)** gıda, yiyecek, giyecek ve yakacak yardımı yapacak olan gelir vergisine ve kurumlar vergisine tabi işletmeler bu yardımların teslimlerinde KDV' den müstesnadır.

KDVK'nun "İndirilemeyecek Katma Değer Vergisi" başlıklı 30. maddesinin a bendi hükmü şöyledir; "Vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisi, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez". Buna göre mükelleflerin bağışladıkları kıymetlerin iktisabı ya da imalinde yüklenilen vergiler mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyecektir. Ayrıca KDVK'nun 58. maddesi gereğince indirimi kabul edilmeyen katma değer vergisinin, mükelleflerce gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınması gerekmektedir (Gündoğdu, 2008).

V. Gıda Bankacılığında Yapılması Gereken Muhasebe Kayıtları

Örnek Olay 1: Gıda sektöründe faaliyet gösteren Z Anonim şirketi 80.000 TL +%18 KDV ile nakit olarak gıda ürünü satın almıştır. Satın alınmış olan ticari malların (gıda mamüllerinin) son kullanım sürelerinin yaklaşması sebebi ile gıda bankacılığı kapsamında değerlendirilmek üzere ticari mallardan ayrılmıştır. Gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan A derneği ile görüşülerek ilgili ticari mallar derneğe bağışlanmıştır. A derneği ticari malları ihtiyaç sahibi kişilere amacına uygun olarak dağıtmıştır.

Bağışı yapan ZAnonim şirketinin yapacağı muhasebe kayıtları;

153 TİCARİ MALLAR H.	80.000,00	
191 İNDİRİLECEK KDV H.	6.400,00	
100 KASA H.		86.400,00
... Nolu Fatura İle Ticari Mal Satın Alışı		
157 DİĞER STOKLAR	80.000,00	
157.05 Gıda Bankacılığı Kapsamına Alınan Stoklar		
153 TİCARİ MALLAR		80.000,00
Gıda Bankacılığı Kapsamına Alınan Stokların Ticari		
Mallar Hesabından Çıkarılması		
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZARAR.	80.000,00	
689.10 Gıda Bankacılığı Kapsamında Yapılan Bağışlar		
157 DİĞER STOKLAR		80.000,00
157.05 Son Kullanma Tarihi Yaklaşan Stoklar		
<u>Gıda Bankacılığı Kapsamında A Derneğine Bağış</u>		
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD. VE ZARAR.	6.400,00	
689.10 Gıda Bankacılığı Kapsamında Yapılan Bağışlar		
191 İNDİRİLECEK KDV		6.400,00
Gıda Bankacılığı Kapsamında Bağış Yapılan Stoklara		
Ait KDV sinin Gider Hesaplarına Devri		

Bağışı alan A derneğinin yapacağı muhasebe kayıt ise;

157 DİĞER STOKLAR	80.000,00
157.10 Fakirlere Dağıtılacak Maddeler	
603 BAĞIŞ VE YARDIMLAR	80.000,00
603.05 Gıda Bankacılığı Kapsamında	
<u>Alınan Bağışları Gıda Bankacılığı Kapsamında Alınan Bağışlar</u>	
633 AMACA YÖNELİK GİDERLER	80.000,00
633.05 Gıda Bankacılığı Kapsamında	
Yapılan Yardımlar	
157 DİĞER STOKLAR	80.000,00
157.10 Fakirlere Dağıtılacak Maddeler	
İhtiyaç Sahiplerine Gıda Bankacılığı Kapsamında Aynı	
Yardım Yapımı	

Örnek Olay 2: Şayet Z Anonim şirketi gıda, yiyecek veya yakacak sektörleri dışında faaliyet gösteriyorsa ve gıda, yiyecek veya yakacak malzemesini dışardan satın alarak gıda bankacılığı kapsamında yardım yaparsa alış yaptığı malzemelere ödeyeceği KDV' ni satın alınan malın alış maliyetine eklemek suretiyle kayıt altına alacaktır.^(*)

Z Anonim şirketi, A Vakfına gıda bankacılığı kapsamında yardım yapmak için 40.000 TL + % 18 KDV peşin olarak giyecek malzemesi dışardan satın aldığı anda yapacağı alış kaydı şu şekilde olacaktır.

157 DİĞER STOKLAR	47.200,00
157.06 Gıda Bankacılığı Yardımı İçin	
Satın Alınan Mallar	
100 KASA	47.200,00
... Nolu Fatura İle Gıda Bankacılığı Kapsamında Yardım İçin	
<u>Satın Alınan Malların Kaydı</u>	

VI.Sonuç

Gıda Bankacılığı, bağışlanan veya üretim fazlası sağlığa uygun her türlü gıdayı tedarik eden, uygun şartlarda depolayan ve bu ürünleri doğrudan veya değişik yardım kuruluşları vasıtasıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştıran ve kar amacı gütmeyen dernek ve vakıfların oluşturduğu organizasyonlardır.

5281 sayılı kanunla gelir vergisi kanununun 40. maddesine eklenen 10. bendi; fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda , temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedellerinin tamamı beyanname veren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince gider olarak indirilebileceği ifade edilmektedir.

Bu sistemde işletmelere vergisel açıdan çeşitli avantajlar tanınmıştır. Ticari işletmeye dahil gıda maddelerinin maliyet bedeli, bağışı yapan vergi mükellefiyeti adına gider olarak kaydedilebilmekte, Ticari işletmeye dahil olmayan gıda maddelerinin maliyet bedeli ise, bağışı yapan vergi mükellefiyetinin gelir vergisi matrahının tespitinde indirim olarak dikkate alınabilmektedir. Yine ayrıca, Katma Değer Vergisi mükellefleri, bir vergilendirme döneminde yaptıkları gıda bağışlarının toplam tutarlarını ilgili dönem beyannamesinde 6. ve 7. satıra dahil edilerek beyanda bulunabileceklerdir. Yani bu kapsamda yapılan bağışlar KDV'den müstesna tutulmaktadır.

İşletmelerin yukarıda belirtilen vergi avantajlarından yararlanabilmeleri için söz konusu bağışların dernek veya vakfa yapılmış olması gerekmekte, bağışı kabul edecek dernek veya vakfın tüzüğünde veya senesinde ise ihtiyacı bulunanlara gıda yardımı yapabilmesine ilişkin hükümlerin bulunması gerekmektedir.

Gıda bankacılığı sistemi ile, çeşitli imkansızlıklar sebebiyle yeterli ölçüde beslenemeyen insanların gıda ihtiyaçlarının yanında, temizlik, giyim ve yakacak gibi ihtiyaçları da giderilmiş olacaktır. Bunlarla birlikte, işletmelerin bağışladığı gıdaların fakirlere dağıtılması gibi iyi bir iş yapılabileceğinin düşünülmesi yanında, bu işletmelerin gıda bankasına yapacağı gıda maddelerinin güvenliğine son derece dikkat etmek gerekmektedir. Son kullanım tarihi geçmiş veya standart dışı üretilen gıdaların bu kapsamda değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Sonuç olarak, yapılan düzenleme ile mükelleflere gıda bankacılığı kapsamında yapmış oldukları bağış ve yardımlara özel avantajlar tanınması yanında fakir insanların ihtiyaçlarını karşılayacak bağışların yapılması iyi bir olay olmakla birlikte, bu bağışların farklı amaçlara alet edilmemesinde ve etkin bir denetimin yapılmasında yarar vardır.

(*)Altuntaş, Siyami: Gıda Bankacılığı Kapsamında Yapılan Bağışların Müthiş Cazibesi,
http://www.senaymm.com/makale/03012008gida_bankaciligi_kapsaminda_yapilan_bagislarin_muthis_cazibesi.doc

Kaynaklar

- Arpacı, A. Ö. (2009), “Gıda Bankacılığı Faaliyetinde Bulunan Dernek ve Vakıflara Yapılacak Bağışlar”,
www.alomaliye.com/ekim_05/alter_omer_gıda_bank.htm, Erişim Tarihi: 12.07.2009.
- Gençyürek, L. (2009), “Gıda Bankacılığının Vergisel Yönü”,
www.alomaliye.com/levent_gencyurek_gıda_bank.htm, Erişim Tarihi: 12.07.2009.
- Güler, İ. (2009), “Gelir, Kurumlar Vergisi ve Diğer kanunlardaki Bağış ve Yardımlar (1)”, [www.muhasabenet.net/makale_ibrahim_guler_bagis ve yardımlar.doc](http://www.muhasabenet.net/makale_ibrahim_guler_bagis_ve_yardimlar.doc), Erişim Tarihi: 15.07.2009.
- Gündoğdu, Z. (2008), “Gıda Bankacılığı-Food Banking”, Vergi Raporu Dergisi, Yıl:16, Sayı:100, s.74.
<http://www.denizfeneri.org.tr/icerik.aspx?kod=GIDABANKASIDETAY>, Erişim Tarihi: 11.07.2009.
- Kızılot, Ş. (2006), “Bankaya Bağış Yapmanın Avantajı”, 12.10.2006, Hürriyet Gazetesi.
- Sürmen, Y., Aygün, D. (2009), “Türkiye’de gıda bankacılığı ve muhasebe işlemleri”, Marmara üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi, Cilt XXVI, Sayı 1, s.191-209.
- Gelir Vergisi Kanunu
Katma Değer Vergisi Kanunu